

Marian Płachecki

"Cudownie nieartykułowana mowa dźwięków...", Józef Opalski, "Teksty" z.3 (1972) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 15/46, 158

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(I) MARKIEWICZ Henryk: Jak był zrobiony "Beniaminek". "Teksty" 1972 z. 2, s. 41-57.

Autor prezentuje strategię polemiczną zastosowaną przez Irzykowskiego wobec Boya. Polega ona na dwu rodzajach chwytów: ad hominem i ad rem (tu - m.in. - upraszczające streszczenie, intensyfikowanie asertywności zdań przeciwnika, skrycie projektujące definicje używanych pojęć). Autor odsłania sprzeczności pomiędzy deklaracjami Irzykowskiego a jego praktyką erystyczną: w wielu wypadkach to, co Irzykowski zarzucał Boyowi, było cechą jego własnej metody. Sytuuje "Beniaminka" w historii życia literackiego w dwudziestoleciu. Pokazuje, jak dalece spóźniona była ta książka i jak, wbrew intencjom krytyka, wspierała ówczesne poczynania rządowe w dziedzinie literatury.

BP/46/41

M.P.

(I) OPALSKI Józef: "Cudownie nieartykułowana mowa dźwięków...". "Teksty" 1972 z. 3, s. 117-126.

Artykuł pokazuje niepowodzenia (podejmowanych przez Annę Barańczak w artykule "Poetycka muzykologia", BP/46/35) prób przekładu utworów muzycznych na literackie; w miejsce bezowocnego, jego zdaniem, szukania związków pomiędzy twórcami tych dwu sztuk proponuje refleksję nad znaczeniami przypisywanymi muzyce wewnątrz poszczególnych dzieł literackich. Przykładowo szkicuje tak pojęte funkcje muzyki w "Doktorze Fauście" T. Manna i w cyklu M. Prousta, pisarza "myślącego muzycznie".

BP/46/42

M.P.